

**NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU VOOR
HET MER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
ETTEN-LEUR**

GEMEENTE ETTEN-LEUR

16 maart 2011
075405136.0.1 - Definitief
B02012.000284.0100

Inhoud

1 Inleiding	3
1.1 Bestemmingsplan Buitengebied	3
1.2 Aanleiding voor het MER	4
1.2.1 M.e.r.-(beoordelings)plichtige onderdelen van het Bestemmingsplan Buitengebied	4
1.2.2 Overige niet m.e.r.-(beoordelings)plichtige ontwikkelingen	6
1.2.3 Overige ruimtelijke, m.e.r.-gerelateerde ontwikkelingen	6
1.3 Leeswijzer	7
2 Bestemmingsplan- en m.e.r.- procedure	8
2.1 Bestemmingsplan Buitengebied	8
2.2 M.e.r.-procedure	8
2.2.1 Stappen in de basisprocedure	9
2.2.2 Planning	9
2.2.3 Rolverdeling	9
2.2.4 Consultatie	10
3 Beleidskader, trends, beleidsruimte, varianten	11
3.1 Beleid en wettelijke kader	11
3.2 De referentiesituatie	11
3.2.1 Huidige situatie veehouderij en glastuinbouw	11
3.2.2 Autonome ontwikkeling veehouderij en glastuinbouw	14
3.3 Te maken keuze, voorstel varianten	15
3.3.1 Intensieve veehouderij: drie varianten	15
3.3.2 Glastuinbouw: één variant	16
3.4 Varianten uitwerken	16
4 Beoordelingskader	18
4.1 Studiegebied en plangebied	18
4.2 Referentiejaar	18
4.3 Te beoordelen effecten	18
4.4 Wijze van effectbeoordeling	20
4.5 Doorwerking MER in bestemmingsplan	20
Bijlage 1 Literatuur	21
Bijlage 2 Kaart glastuinbouw	22
Bijlage 3 Trendmatige ontwikkeling veehouderij	23
Bijlage 4 Trendmatige ontwikkeling tuinbouw	24

HOOFDSTUK

1 Inleiding

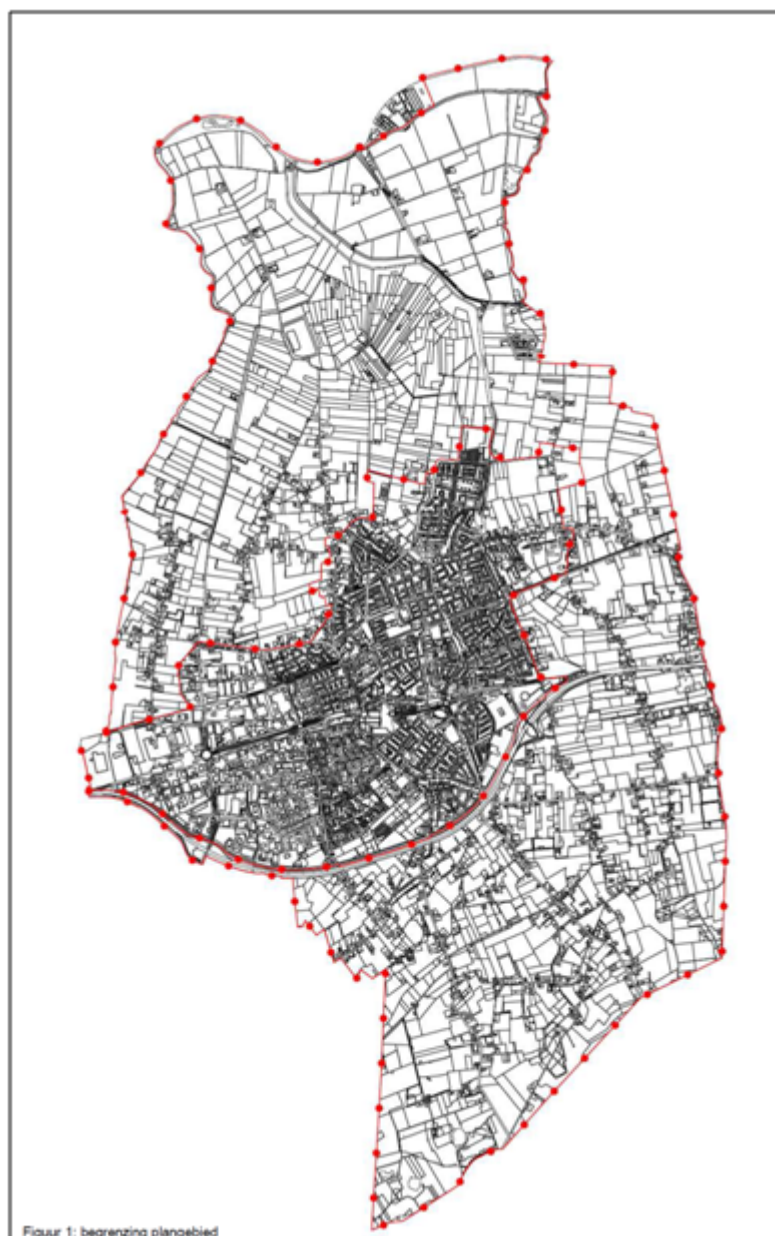
1.1

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

De gemeente Etten-Leur stelt een nieuw bestemmingsplan op voor het buitengebied. In onderstaande afbeelding is de begrenzing van het plan weergegeven.

Afbeelding 1

Plangebied
Bestemmingsplan
Buitengebied Etten-Leur
(bron: Gemeente Etten-
Leur, september 2009:
Ontwerp-Nota van
Uitgangspunten
Bestemmingsplan
Buitengebied).

Voor de gemeente zijn er zowel juridische als inhoudelijke redenen voor de algehele herziening van het Bestemmingsplan Buitengebied:

- Het vigerende Bestemmingsplan Buitengebied dateert van 1998. De gemeente wil dit plan actualiseren en digitaliseren.
- Het plan moet worden herzien, zodat dit weer spoort met het nieuwe provinciaal planologisch kader (Structuurvisie en Verordening Ruimte).
- De gemeente heeft in 2005 een StructuurvisiePlus vastgesteld. Op onderdelen dient de inhoud hiervan te worden doorvertaald in een nieuw Bestemmingsplan Buitengebied.
- Voor de glastuinbouw heeft de gemeenteraad in 2008 grotendeels ingestemd met een door de sector ingebrachte Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw, welke besluitvorming zij nog planologisch wil vertalen.
- De gemeente wil revitaliseringsbeleid invullen, alsmede het beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (VAB's), glastuinbouw, teeltondersteunende voorzieningen, wensen voor verbrede landbouw en nevenactiviteiten, mantelzorg e.d.

Ter voorbereiding van de herziening van het Bestemmingsplan Buitengebied heeft de gemeente in 2009 een Nota van Uitgangspunten vastgesteld. In de loop van 2011 (planning september) zal de gemeente een voorontwerp-bestemmingsplan in procedure brengen.

1.2

AANLEIDING VOOR HET MER

1.2.1

M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHTIGE ONDERDELEN VAN HET BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

De gemeente Etten-Leur heeft in 2010, samen met het secretariaat van de Commissie voor de milieueffectrapportage en Infomil, vastgesteld dat voor het Bestemmingsplan Buitengebied een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld. Zo'n MER is nodig bij wettelijke of bestuursrechtelijk verplichte plannen die:

- het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten;
- en/of waarvoor een Passende Beoordeling nodig is op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet.

TERMINOLOGIE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

Bij milieueffectrapportage worden de volgende termen en afkortingen gebruikt:

m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure

MER = milieueffectrapport = het product

Het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Etten-Leur stelt voor een aantal activiteiten kaders voor, waarvoor tevens een m.e.r. nodig is. Ook is mogelijk sprake van beïnvloeding van Natura 2000-gebieden die vallen onder de bescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet 1998. Er lijkt een passende beoordeling nodig te zijn, mogelijk kan volstaan worden met een zogenaamde voortoets.

Intensieve veehouderij

In het nieuw op te stellen Bestemmingsplan Buitengebied worden de bouwblokken van intensieve veehouderijen in het buitengebied overgenomen en wordt een beperkte

uitbreidingsmogelijkheid opgenomen (vanwege dierenwelzijn). Daarnaast wil men invulling geven aan het raadsprogramma (Gemeente Etten-Leur, 2010: *Raadsprogramma 2010-2014: Sturen met tegenwind*) om te bezien of de rechtstreekse bouwmogelijkheid binnen het in het vigerende bestemmingsplan aangeduide bouwblok kan worden verhoogd van 5.000 m² naar 8.000 m² voor nog operationele intensieve veehouderijen (dit onder de voorwaarde dat ten opzichte van de huidige situatie geen toename van de uitstoot van geur, ammoniak, CO₂ en fijn stof plaatsvindt). Met deze activiteiten wordt de m.e.r.-drempelwaarde overschreden, zoals opgenomen in categorie 14 van bijlage C en D van het Besluit m.e.r.

Glastuinbouw

In het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied worden planologische kaders gesteld aan de ontwikkeling van glastuinbouw. Met deze activiteiten wordt de m.e.r.-drempelwaarde overschreden dan wel benaderd, zoals opgenomen in categorie C 11.3 "De aanleg van een glastuinbouwgebied" (100 ha) en D 11.4 "De aanleg, wijziging of uitbreiding van een glastuinbouwgebied" (50 ha). Derhalve is voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied voor de activiteit glastuinbouw een m.e.r.-procedure aan de orde.

Mestvergisting

De gemeente Etten-Leur is van plan in het nieuwe bestemmingsplan mestvergisting planologisch mogelijk te maken. Het gaat daarbij om biomassavergisting, eventueel in combinatie met dierlijke meststoffen, tot een omvang van 25.000 ton doorzet per jaar (doorzet per dag maximaal 68 ton). De oprichting van een mestvergistingsinstallatie of een composteringsinstallatie is tot 1 april 2011 m.e.r.-beoordelingsplichtig bij een capaciteit van 100 ton per dag of meer (dierlijke of organische meststoffen, groenafval en gft, niet zijnde gevaarlijke afvalstoffen, categorie 18.2 van de zogenaamde D-lijst van het Besluit m.e.r.).

De mestvergisting die in het Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk gemaakt wordt heeft een capaciteit tot 68 ton per dag en ligt dus onder de 100 ton per dag. Daarmee zou beoordeeld kunnen worden dat dit een niet m.e.r.-beoordelingsplichtig onderdeel van het bestemmingsplan is.

Echter, vanaf 1 april 2011 geldt het nieuwe Besluit m.e.r. (Staatsblad 28-2-2011, nr. 102), dat deels nieuwe drempels legt voor m.e.r.-plicht en m.e.r.-beoordelingsplicht. Hierin is de specifieke aanduiding "bewerken, verwerken of vernietigen van dierlijke of overige organische meststoffen, groenafval en GFT" niet meer opgenomen. Echter, er zijn twee redenen die toch zouden kunnen impliceren dat voor mestvergisting m.e.r. aan de orde is:

1. Er is een categorie opgenomen met de aanduiding "chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen" (nieuwe categorieën C18.4 (directe m.e.r.-plicht) en D18.7 (m.e.r.-beoordelingsplicht)). Mogelijk valt vergisting valt onder deze definitie. Het MER voor het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Etten-Leur zal hierop nader ingaan.
2. Om aan het arrest van het Hof tegemoet te komen (zie hieronder in het tekstkader), worden de drempels voor de m.e.r.-beoordeling gewijzigd van absolute, in indicatieve waarden. Dit blijkt uit het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r. Onder dit artikelonderdeel vallen alle activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan

moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, waarbij het in het bijzonder moet nagaan of sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de richtlijn. De criteria van bijlage III van de richtlijn bevatten onder andere de kenmerken en de plaats van het project en cumulatie.

ACHTERGRONDEN NIEUWE BESLUIT M.E.R.

Het Europese Hof van Justitie heeft op 15 oktober 2009 bepaald dat Nederland de regels voor m.e.r. niet goed uitvoert (Commissie tegen Nederland, zaak C-255/08 van 15 oktober 2009). Het Hof oordeelt dat Nederland ten onrechte in onderdeel D drempels heeft vastgesteld die alleen rekening houden met de omvang van projecten en niet met andere relevante criteria uit bijlage III van de Europese richtlijn van projecten (vooral de kenmerken en de plaats van het project). Daardoor bestaat dus ook bij activiteiten die onder de drempel(s) van het Besluit m.e.r. blijven, niet de zekerheid dat geen m.e.r.-beoordeling nodig is. Als antwoord op de uitspraak van het Europese Hof van Justitie gaat per 1 april 2011 het nieuwe Besluit m.e.r. gelden.

1.2.2

OVERIGE NIET M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHTIGE ONTWIKKELINGEN

Het MER zal zich niet beperken tot de m.e.r.-(beoordelings)plichtige onderdelen van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied, maar een zeer duidelijke focus op de ontwikkelingsruimte voor glastuinbouw en ondersteunend glas (teeltondersteunende kassen bij vollegrondstuinbouwbedrijven), veehouderij (en daarbinnen op de intensieve veehouderij), ligt voor de hand. Het MER voor het Bestemmingsplan Buitengebied zal voor de volledigheid ook een aantal andere ruimtelijke ontwikkelingen behandelen, waarvoor geen m.e.r.-(beoordelings)plicht geldt. Dit zal plaatsvinden in de vorm van een globale kwalitatieve beschrijving/verantwoording.

Het betreft in elk geval ecologische verbindingzones en andere mogelijke functiewijzigingen van landbouw naar natuur onder de drempelwaarde, reeds geëffectueerde functiewijzigingen van landbouw naar natuur en teeltondersteunende voorzieningen. Uit de consultatie kunnen nog extra ontwikkelingen naar voren komen die een plek krijgen in het MER.

1.2.3

OVERIGE RUIMTELIJKE, M.E.R.-GERELATEERDE ONTWIKKELINGEN

In het Buitengebied van Etten-Leur is (mogelijk) ook een aantal andere ontwikkelingen aan de orde die ook m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn. Voor die ontwikkelingen zijn of worden veelal afzonderlijke planologische procedures gevolgd. Omdat voor die ontwikkelingen al (project-)MERren zijn of worden opgesteld, behoeven die niet meer in het MER voor het bestemmingsplan te worden behandeld. Wel zal het MER voor het Bestemmingsplan Buitengebied aangeven wat de belangrijkste conclusies zijn van die MERren en zullen die MERren bij ter visieleggingen van voorontwerp-, ontwerp- en definitief bestemmingsplan beschikbaar zijn. Het betreft onderstaande ontwikkelingen.

Tabel 1

Overzicht m.e.r.-
gerelateerde ontwikkelingen
in het buitengebied van de
gemeente Etten-Leur

Activiteit	Initiatiefnemer	Stand van zaken (maart 2011)	Relatie met Bestemmingsplan Buitengebied
9-holes golfbaan nabij de Hoge Vaartkant	Particulier	Op grond van aanmeldingsnotitie heeft de raad in 2006 besloten geen m.e.r. te doorlopen	Niet opnemen, maar apart bestemmingsplan
Natuurproject Noordrand-Midden	Provincie en Waterschap Brabantse Delta	Ontwerp-inrichtings- plan en MER wachten op herijking EHS	Opnemen, maar in separaat MER onderbouwen, zo mogelijk procedures koppelen/afstemmen
2 windparken	Particulieren en Eneco	In aug-sep 2010 zijn planologische vrijstellingen en bouwvergunningen verleend voor de windparken, MER is gereed en getoetst	Via aparte planologische procedure, eventueel later 1 op 1 inpassen
380 kV- hoogspanningsleiding	TenneT, samen met ministeries EL&I en M&I	MER en Rijksbesluit medio 2011 verwacht*	Via Rijksinpassings- plan, eventueel later 1 op 1 inpassen

*Zie website: http://www.senternovem.nl/bureau_energieprojecten/hoogspanningsverbindingen/zuid-west_380_kv

1.3

LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 gaat deze notitie nader in op de m.e.r.-procedure. Het beschrijft ook de keuzen die de gemeente hierin heeft gemaakt op grond van haar rol als Bevoegd Gezag. Hoofdstuk 3 gaat in op het beleidskader, op trends voor de veehouderij en de glastuinbouw in de gemeente en het hoofdstuk besluit met een voorstel voor in het MER te behandelen varianten voor intensieve veehouderij en glastuinbouw. Hoofdstuk 4 geeft een voorzet voor het beoordelingskader dat in het MER zal worden gehanteerd. In de bijlagen bij deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau treft u achtergrondinformatie aan, o.a. over de trendmatige ontwikkelingen van de veehouderij en van de glastuinbouw.

HOOFDSTUK

2 Bestemmingsplan- en m.e.r.- procedure

2.1

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

De gemeente Etten-Leur werkt in 2011 op basis van de Nota van Uitgangspunten aan het voorontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied. De planning is dat het voorontwerp in september 2011 gereed is en ter visie gelegd kan worden. Procedurele stappen in het m.e.r.-traject wil de gemeente koppelen aan die voor het bestemmingsplan, zodat de tervisielegging van het MER plaatsvindt gelijktijdig met het voorontwerp-bestemmingsplan en/of met het ontwerp-bestemmingsplan.

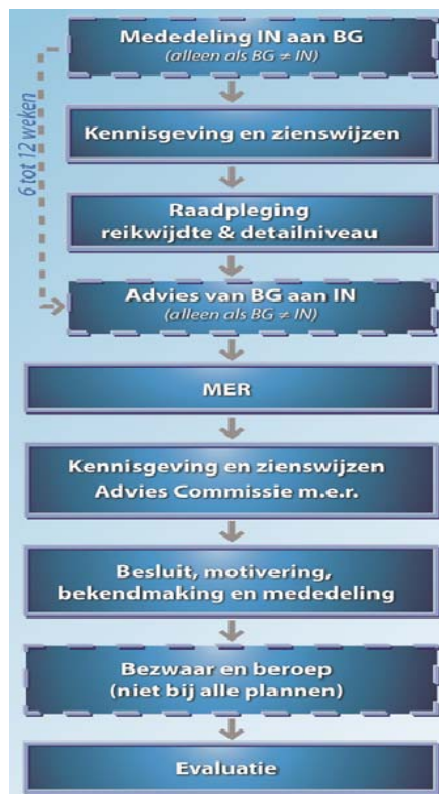
2.2

M.E.R.-PROCEDURE

De m.e.r.-wetgeving kent een Basisprocedure en een Beperkte procedure. Voor deze m.e.r.-procedure geldt de Basisprocedure, dus moeten onderstaande stappen worden doorlopen.

Afbeelding 2

De m.e.r.-procedure voor het MER Bestemmingsplan Buitengebied Etten-Leur

2.2.1 STAPPEN IN DE BASISPROCEDURE

De m.e.r.-procedure voor het Bestemmingsplan Buitengebied doorloopt de volgende stappen:

1. De procedure start met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving.
2. De gemeente stuurt deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau naar andere overheden en maatschappelijke organisaties, maar ook anderen kunnen een zienswijze indienen over de inhoud van het op te stellen MER. De gemeente heeft ervoor gekozen om ook de Commissie voor de m.e.r. in de voorfase te raadplegen.
3. Bij het opstellen van het MER houdt het Bevoegd Gezag rekening met de ingebrachte zienswijzen.
4. Resultaten van het MER onderbouwen planologische keuzen in het Bestemmingsplan Buitengebied.
5. Het MER wordt samen met het voorontwerp-bestemmingsplan en/of ontwerp-bestemmingsplan ter inzage gelegd. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld zienswijzen over het MER en voorontwerp-bestemmingsplan en/of ontwerp-bestemmingsplan naar voren te brengen. De Commissie voor de m.e.r. toetst tevens de kwaliteit van het MER. Ook beoordeelt de commissie of informatie aanwezig is (en juist is) om het Bestemmingsplan Buitengebied te kunnen vaststellen.

MER MISSCHIEN VERPLICHT BIJ INDIVIDUELE ACTIVITEITEN

Een misverstand is dat, na het doorlopen van een m.e.r. voor de ruimtelijke procedure, geen MER meer nodig zou zijn voor de individuele activiteiten. Dit is niet het geval: de m.e.r.-plicht blijft onverkort van kracht, dus het kan nodig zijn om later (over onderdelen) opnieuw een MER op te stellen.

2.2.2 PLANNING

Het MER wordt parallel aan het voorontwerp-bestemmingsplan of ontwerp-bestemmingsplan opgesteld, zodat de uitkomsten van het MER bij de ter inzagelegging van het voorontwerp-bestemmingsplan en/of ontwerp-bestemmingsplan zijn verwerkt.

De globale planning voor het Bestemmingsplan Buitengebied en het MER is als volgt:

- April 2011: Consultatie over reikwijdte en detailniveau voor het MER;
- Juni-Oktober 2011: Opstellen MER;
- Najaar 2011: Ter inzage legging voorontwerp-bestemmingsplan of ontwerp-bestemmingsplan met MER en toetsing Commissie voor de m.e.r.

2.2.3 ROLVERDELING

Voor deze m.e.r.-procedure is de gemeente Etten-Leur zowel Initiatiefnemer als Bevoegd Gezag. Praktisch betekent dit dat het College van Burgemeester en Wethouders het Bestemmingsplan Buitengebied en het MER voorbereidt en dat de gemeenteraad het Bestemmingsplan Buitengebied vaststelt. Bij de vaststelling van het Bestemmingsplan Buitengebied maakt de gemeenteraad gebruik van het MER en de reacties en adviezen die worden gegeven naar aanleiding van de ter inzage legging van het MER en het ontwerp-bestemmingsplan.

2.2.4 CONSULTATIE

De consultatie kan ingaan op bijvoorbeeld de volgende onderwerpen:

- alternatieven;
- beoordelingscriteria
- suggesties voor de besluitvorming.

EVENTUELE REACTIES KUNNEN PER POST OF E-MAIL WORDEN AANGELEVERD AAN:

Gemeente Etten-Leur
t.a.v. dhr. K. Vissers
Postbus 10.100
4870 GA Etten-Leur
Kees.Vissers@Etten-Leur.nl

HOOFDSTUK

3

Beleidskader, trends,
beleidsruimte, varianten**3.1****BELEID EN WETTELIJKE KADER**

In het Bestemmingsplan Buitengebied kiest de gemeente voor een planologische regeling om onder andere de ontwikkelingsmogelijkheden voor glastuinbouw, ondersteunend glas en teeltondersteunende voorzieningen en veehouderij (en daarbinnen de intensieve veehouderij) te reguleren. Het accent van het MER ligt bij de glastuinbouw en ondersteunend glas en bij de veehouderij (en daarbinnen de intensieve veehouderij). Datzelfde geldt voor deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Dit neemt niet weg dat het MER ook betrekking zal hebben op andere ontwikkelingen (zie paragrafen 1.2.1 en 1.2.2).

Er zijn verschillende beleidskaders waarmee de gemeente bij het bepalen van haar planologische beleid rekening heeft te houden. De relevante beleidskaders worden beschreven in het MER. Het gaat dan met name om:

- Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant;
- Verordening Ruimte;
- Wet geurhinder veehouderij;
- Waterbeheerplan Brabantse Delta;
- Provinciaal beleid in relatie tot (p)EHS;
- Wet milieubeheer (met name aangaande milieueffectrapportage en luchtkwaliteitseisen);
- Wet ammoniak en veehouderij;
- Natuurbeschermingswet 1998;
- Convenant "beleidsregel stikstof en Natura 2000";
- IPPC-richtlijn;
- Wet ruimtelijke ordening (Wro);
- Wet geluidhinder;
- AMvB huisvesting;
- Welzijnswetgeving voor dieren.

3.2**DE REFERENTIESITUATIE****3.2.1****HUIDIGE SITUATIE VEEHOUDERIJ EN GLASTUINBOUW**

Voor het op te stellen MER is het van belang om te bepalen wat de huidige situatie is in het plangebied en welke autonome ontwikkelingen zijn voorzien. Deze informatie kan dienen om een referentie te bepalen voor de in het MER te beschrijven effecten bij planologische effectuering van de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij en de

glastuinbouwsector. Deze paragraaf geeft een beeld van de huidige situatie van het aantal en type veehouderijbedrijven en de omvang van de glastuinbouwsector. Het MER zal voor de verschillende beoordelingsthema's (zie hoofdstuk 4) een beschrijving bevatten van de referentiesituatie.

Veehouderij

Met behulp van het Bestand Veehouderij Bedrijven (BVB) is een overzicht beschikbaar van de veehouderijbedrijven¹.

Er zijn in Etten-Leur 82 bedrijven met een milieuvergunning voor het houden van vee. Voor het merendeel betreft het rundveebedrijven (51), voor een veel kleiner deel gaat het om bedrijven met varkens, paardenhouderijen en overige of gemengde bedrijven. 39 bedrijven hebben een omvang van 70 nge of meer. Ook hiervan is het grootste deel rundveehouderij. Daarnaast zijn er 5 varkensbedrijven, 3 gemengde bedrijven (rundvee/varkens of rundvee/kippen), 3 paardenhouderijen en 1 geitenhouderij van deze omvang. Ook in economische omvang is rundvee verreweg het grootst (71%), gevolgd door varkens (17%) en paarden (9%). Pluimvee maakt slechts zeer beperkt deel uit van de veestapel (1%).

Er zijn 15 bedrijven met een tak intensieve veehouderij van 20 nge of meer, 11 bedrijven met een tak intensieve veehouderij van 40 nge of meer en slechts 7 bedrijven met 70 nge of meer intensieve veehouderij. Intensieve veehouderij vertegenwoordigt 20% van de economische waarde van de veehouderij in Etten-Leur (1331 van de 6509 nge). Op onderstaande afbeelding is de ligging van de veehouderijbedrijven naar aard en omvang in de gemeente Etten-Leur weergegeven.

ONDERSCHEID VEEHOUDERIJEN-NGE

De Nederlandse grootte-eenheid (nge) is een reële economische maatstaf die gebaseerd is op het brutostandaardsaldo (bbs, opbrengst minus bepaalde specifieke kosten). Het is een maat voor de economische omvang van agrarische activiteiten. Een grens van 70 nge geldt veelal als maat voor een volwaardig bedrijf (bron: www.lei.wur.nl).

Voor veehouderij onderscheidt deze notitie intensieve veehouderij (varkens, pluimvee en vleeskalveren) en niet-intensieve of grondgebonden veehouderij (melkrundveehouderij, schapen, geiten, paarden e.a.).

Tabel 2

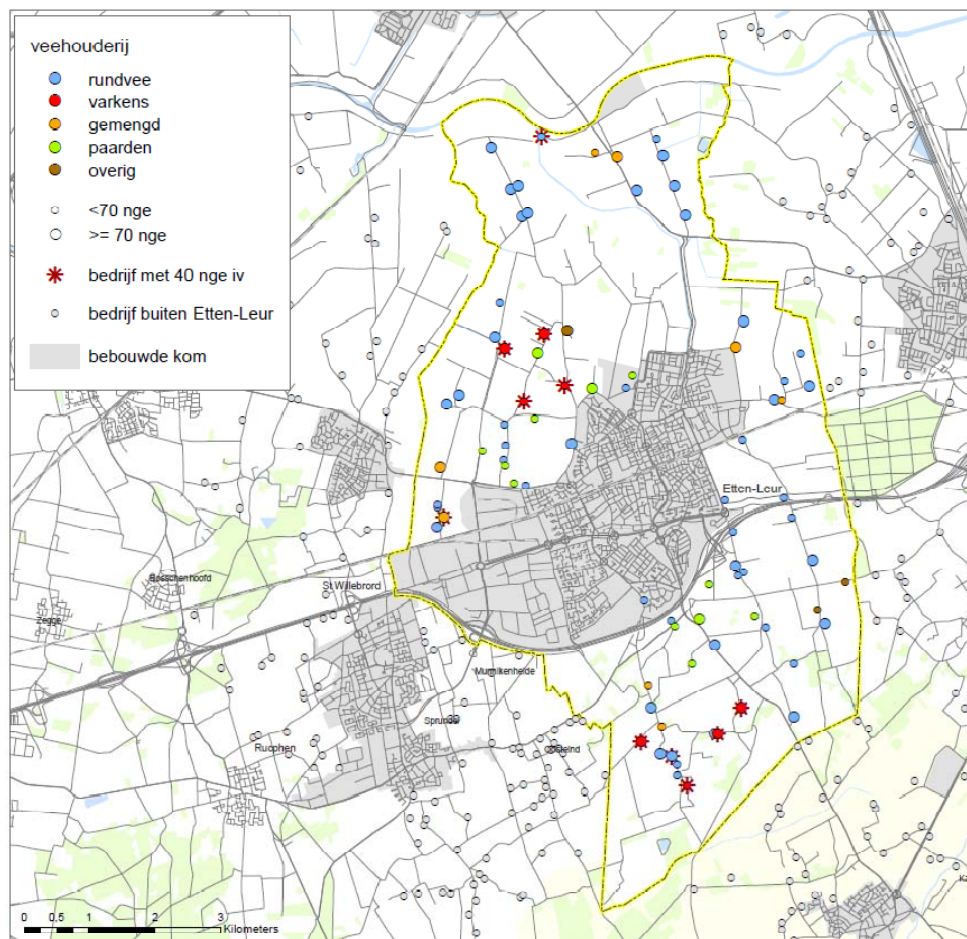
Omvang veehouderijen in de gemeente Etten-Leur, uitgedrukt in nge

type bedrijf	nge intensief ≥20		nge intensief ≥40		nge intensief ≥70	
	aantal	nge intensief	aantal	nge intensief	aantal	nge intensief
varkens	8	989	8	989	5	821
gemengd	4	167	1	78	1	78
rundvee	3	137	2	117	1	74
totaal	15	1293	11	1184	7	973

¹ Peildatum voor de gegevens is een milieuvergunningenbestand uit 2009 met beperkte updates. Ten behoeve van het MER zal een update van de gegevens plaatsvinden.

Afbeelding 3

Overzichtskaart
veehouderijbedrijven in de
gemeente Etten-Leur (Bron:
BVB 2009)

Glastuinbouw

In bijlage 2 staat de afbeelding met de glastuinbouw in de gemeente Etten-Leur weergegeven anno 2008. De blauwe vlakken (in twee kleurstellingen) geven aan waar de huidige glastuinbouw te vinden is. Sindsdien zijn er nauwelijks wijzigingen opgetreden. Ondersteunend glas (teeltondersteunende kassen bij vollegrondstuinbouwbedrijven) is in Etten-Leur slechts beperkt aanwezig.

Volgens de CBS-statistieken, die zijn gebaseerd op de meetingsgegevens van de landbouw, zijn er in 2009 in Etten-Leur 35 bedrijven met tuinbouw onder glas en 58 bedrijven met tuinbouw in de open grond. De omvang in areaal bedraagt in 2009 70 hectare glastuinbouw² en bijna 350 hectare vollegrondstuinbouw.

Binnen de glastuinbouw in de gemeente Etten-Leur bestaat het grootste deel uit glasgroenten (67 hectare). Sierbloemen, fruit onder glas en boomteelt onder glas behelzen tezamen 3 hectare.

² De statistieken van CBS Statline over tuinbouw onder glas betreffen overigens "de teelt in kassen, bedekt met glas of plastic, of in betreedbare plastic tunnels". Dit impliceert dat de oppervlakte glas dus inclusief het ondersteunend glas en plastic is dat in gebruik is bij vollegrondstuinders.

3.2.2

AUTONOME ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ EN GLASTUINBOUW

Aangezien het bestemmingsplan een looptijd heeft van minstens 10 jaar, is het voor dit MER relevant om te bepalen hoe de intensieve veehouderij en glastuinbouwsector zich naar verwachting autonoom zullen ontwikkelen. Als ijkjaar voor de autonome ontwikkeling is 2022 genomen. Hieronder wordt ingegaan op de trends tot nu toe. Dit vertaalt zich in een redelijk te verwachten omvang van de veehouderij en van de glastuinbouwsector in Etten-Leur in 2022.

Trend Etten-Leur afgelopen jaren

Op basis van gegevens van het CBS (interactieve website Statline) en de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur is voor de gemeente Etten-Leur de trendmatige ontwikkeling van de veehouderij en de glastuinbouwsector te schetsen.

Veehouderij

Uit de trendgegevens van de veehouderij (zie bijlage 3) is op te maken dat in de afgelopen jaren het aantal melk- en fokvee, vlees- en weidevee en varkens in de gemeente Etten-Leur licht is gedaald. Het aantal kippen is de afgelopen 10 jaar erg onstabiel. Dit kan echter verklaard worden uit het feit dat er sprake is van momentopnamen van één pluimveebedrijf in de gemeente, namelijk de meitellingen. Door het kleine aantal varkensbedrijven vertoont ook het aantal varkens in de gemeente relatief grote schommelingen.

LANDELIJKE TREND VEEHOUDERIJ

Er is ook een beeld verkregen van de landelijke trend van 2000 tot 2009. Hieruit blijkt het volgende:

- Het aantal varkens neemt eerst af van 13,3 miljoen (2000) naar 11,1 miljoen (2004), sindsdien is sprake van een stijging tot 12,1 miljoen in 2009.
- Het aantal kippen neemt eerst af van 104 miljoen (2000) naar 79 miljoen (2003), sindsdien is sprake van een stijging tot 97 miljoen (2009).
- De hoeveelheid melkrundvee en fokvee neemt geleidelijk af van 2,91 miljoen (2000) naar 2,60 miljoen (2007), sindsdien is sprake van een stijging tot 2,77 miljoen (2009).
- Het aantal vleeskalveren neemt eerst af van 783 duizend (2000) naar 713 duizend (2002), maar neemt sindsdien toe tot 894 duizend.

Voor alle veehouderijsectoren geldt dat het aantal bedrijven voortdurend afneemt. Dit impliceert dat het gemiddeld aantal dieren per bedrijf toeneemt.

Glastuinbouw

Uit de trend van de glastuinbouwsector in bijlage 4 is te zien dat het aantal bedrijven met tuinbouw onder glas en in open grond de laatste jaren in de gemeente Etten-Leur is afgenomen. Het totaal aantal hectare tuinbouw onder glas en in open grond door schaalvergroting is de laatste jaren stabiel gebleven c.q. toegenomen.

LANDELIJKE TREND GLASTUINBOUW

Er is ook een beeld verkregen van de landelijke trend van de glastuinbouw van 2000 tot 2009. Hieruit blijkt dat het areaal glastuinbouw schommelingen vertoont tussen maximaal 1054 hectare (2003) en 1016 hectare (2008). Er is geen eenduidige toe- of afname waarneembaar van het areaal. Het aantal glastuinbouwbedrijven in Nederland neemt gestaag af van 11,4 duizend in 2000 naar 6,6 duizend (2009).

Conclusie trends 2000-2009

In Etten-Leur is zowel in de veehouderij als in de glastuinbouw sprake van schaalvergroting (combinatie van afname van bedrijven en toename van dieraantallen/hectares per bedrijf). Dit is overeenkomstig de landelijke ontwikkeling van beide landbouwsectoren.

Trend 2022 = Referentiesituatie = huidige situatie + autonome ontwikkeling

Op basis van de ontwikkelingen in de afgelopen jaren, de wet- en regelgeving (milieu, mest, huisvesting) en de verwachte economische ontwikkelingen van de intensieve veehouderij en glastuinbouwsector in Nederland en Noord-Brabant, worden de volgende trends verwacht voor de periode tot 2022:

- verdere daling van het aantal veehouderijlocaties, stabilisatie van de veestapel, alle stallen voldoen aan de maximale emissiewaarde uit de AMvB Huisvesting (uiterlijk 2013);
- verdere daling van het aantal glastuinbouwlocaties en een stabilisatie van de omvang in areaal. Deze groei is geconcentreerd in de zoekgebieden uitbreiding glastuinbouw, zoals geformuleerd in de Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur.

3.3**TE MAKEN KEUZE, VOORSTEL VARIANTEN****3.3.1****INTENSIEVE VEEHOUDERIJ: DRIE VARIANTEN**

De veronderstelling is dat de melkveehouderij in de gemeente Etten-Leur van gelijke omvang blijft (er komen minder bedrijven, maar deze worden wel groter). Met de omvang van de melkveehouderij zal in het MER niet worden gevarieerd. Voor maximaal 5 bedrijven zal verondersteld worden dat deze een intensieve veehouderij-neventak zullen uitoefenen van maximaal 500 m², de limiet die het vigerende bestemmingsplan bevat.

Voor de verdere uitwerking van het Bestemmingsplan Buitengebied liggen voor de intensieve veehouderij (IV als hoofdtak) een aantal keuzen voor:

1. Hoe wil de gemeente omgaan met bouwblokken met een IV-aanduiding in het vigerende bestemmingsplan, waar nu geen varkens, kippen e.d. meer worden gehouden?
2. Hoe om te gaan met het staloppervlak per bouwblok?

Ad 1. Omschakeling van een niet IV-locatie naar een IV-locatie is nu slechts onder bijzondere omstandigheden mogelijk en wordt onmogelijk in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied. Van de IV-locaties is nog maar een beperkt deel operationeel en het is de vraag hoe met de niet meer operationele IV-locaties (er zijn geen varkens, kippen e.d. meer aanwezig) om te gaan in het nieuwe bestemmingsplan. De raad zou ervoor kunnen kiezen om deze in de toekomst niet of juist wel een IV-bestemming te geven. In het eerste geval is sprake van een *actualisatievariant*, immers het betekent actualisatie van het huidige gebruik.

De raad kan er ook voor kiezen om de IV-bestemming te handhaven. In principe blijft er dan een risico dat op ieder nu nog IV-bestemd bouwblok een intensieve veehouderij kan ontstaan en stuurt de gemeente hier dus nauwelijks. Vanuit milieu-optiek geredeneerd is dan sprake van een *worst-case variant*. In het MER zal een realistisch groeiscenario hieraan worden gekoppeld, waarbij op een aantal nu niet meer als zodanig in gebruik zijnde IV-locaties een IV-bedrijf wordt geprojecteerd en op MER-niveau beoordeeld.

Ad 2. In het vigerende bestemmingsplan is groei mogelijk tot 5.000 m² staloppervlak, er kan vrijstelling verleend worden voor een grotere oppervlakte. In het *Raadsprogramma 2010-2014* geeft de raad aan dat zij voor de operationele IV-locaties een rechtstreekse bouwmogelijkheid tot 8.000 m² staloppervlak wil onderzoeken. Voorwaarde is wel dat er geen toename plaatsvindt van geur, ammoniak, CO₂ en fijn stof. In het MER zal dit worden vertaald in een *groeivariant*. Net als bij de worst-case variant geldt ook dat op basis van een realistisch groeiscenario op een aantal locaties in het MER een groei zal worden verondersteld.

Bij de ontwikkeling van de drie IV-varianten zal rekening worden gehouden met de milieugebruiksruimte. De milieugebruiksruimte voor ontwikkelingen van de veehouderij komt voor een belangrijk deel overeen met de ruimte ten aanzien van geurhinder (Wet geurhinder en veehouderij), het Brabantse toetsingskader (Verordening Stikstof en Natura 2000, juli 2010) voor ammoniakdepositie op Natura2000- gebieden en de wettelijke normen voor fijn stof.

3.3.2

GLASTUINBOUW: ÉÉN VARIANT

In het raadsbesluit over de glastuinbouw is een keuze gemaakt voor clustering van de sector. Hiervoor is breed gedragen overeenstemming bereikt, ook met natuurorganisaties en met de provincie Noord-Brabant. Er is dus maar één variant glastuinbouwontwikkeling te ‘bemerren’. In het MER komt een realistische inschatting van de ontwikkelingen tot het referentiejaar 2022 en de invulling hiervan bij een clustering, zoals vastgesteld in de Gebiedsvisie .

Tevens gaat het MER in of het stellen van eisen aan de ontwikkeling van deze sector meerwaarde kan hebben. Bijvoorbeeld om inzicht te verkrijgen in:

- specifieke mogelijkheden voor vermindering van milieueffecten. Denk aan de energievoorziening (klimaatprestatie) van de teelten;
- eventuele nadere eisen of uitwerking van het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld of bij nader inzien nog zoneringen of bepalingen anders ingevuld zouden moeten worden.

3.4

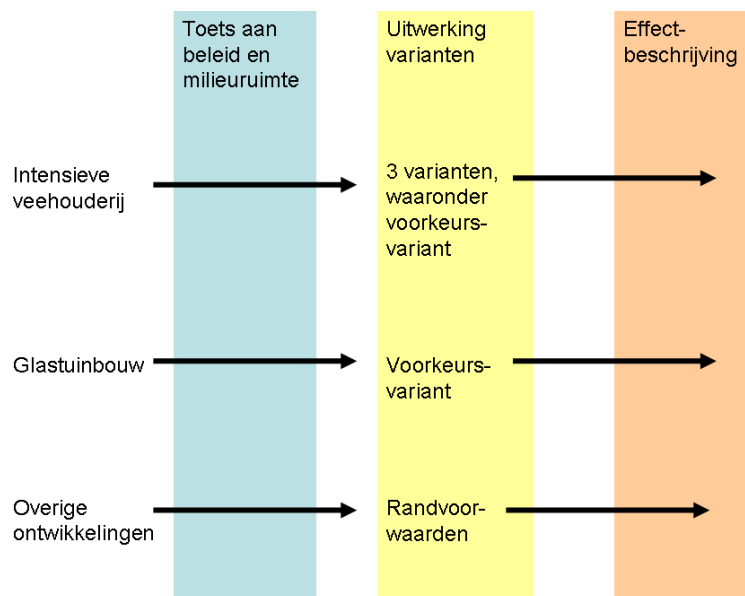
VARIANTEN UITWERKEN

Nadat de consultatie over reikwijdte en detailniveau is afgerond, zal aan de voorgestelde varianten ‘handen en voeten’ worden gegeven. Het is mogelijk dat op grond van de consultatie nog varianten worden toegevoegd of afvallen.

Het MER richt zich op het onderzoeken van de effecten van de genoemde varianten, het doen van aanbevelingen vanuit het oogpunt van milieu en ruimtelijke ordening en de (mogelijke) vertaling daarvan in het concept ontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Als eerste zal worden getoetst wat de milieu- en beleidsruimte voor (intensieve) veehouderij en glastuinbouw is. Deze toets dient als zeef, om te zorgen dat er geen varianten worden ‘bemernd’ die vanuit beleid en/of milieuruimte niet mogen. Hierbij is ook van belang dat andere onderwerpen die in het bestemmingsplan worden geregeld aan de beleids- en milieucriteria worden getoetst. Schematisch ziet dit er als volgt uit.

Afbeelding 4

Schematische aanpak
MER Etten-Leur: eerst toets
aan beleid en milieuruimte,
daarna varianten uitwerken
en vervolgens de effecten
beoordelen.

HOOFDSTUK

4 Beoordelingskader

4.1**STUDIEGEBIED EN PLANGEBIED**

Bij de beschrijving van de mogelijke effecten voor de verschillende thema's zal sprake zijn van een groter beïnvloedingsgebied dan het plangebied voor het nieuwe bestemmingsplan, omdat er ook sprake kan zijn van mogelijke effecten buiten het plangebied.

Veelal zal de gehele gemeente Etten-Leur het studiegebied voor de effectbeschrijving zijn. Echter, daar waar relevant (bijvoorbeeld voor het thema ammoniakdepositie op bos- en natuurgebieden) zal het studiegebied worden uitgebreid met gebieden buiten Etten-Leur en bijvoorbeeld ook aanpalende gemeenten betreffen.

4.2**REFERENTIEJAAR**

Omdat het bestemmingsplan een looptijd van minstens tien jaar zou moeten omvatten, geldt als planhorizon – en dus als referentiejaar – de situatie anno 2022.

4.3**TE BEOORDELEN EFFECTEN**

De ontwikkelingen van de intensieve veehouderij en glastuinbouwsector, die het Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt, leiden tot effecten op het milieu. Deze hoeven niet altijd negatieve effecten te zijn, maar deze kunnen ook positieve effecten zijn. In onderstaande tabel is weergegeven welke thema's het MER zal beschrijven en of deze wel of niet relevant zijn voor de intensieve veehouderij en glastuinbouwsector.

Zoals in de paragrafen 1.2.1 en 1.2.2 is aangegeven, zal het MER voor de volledigheid ook een aantal andere ruimtelijke ontwikkelingen behandelen.

Aspect	Criterium	Intensieve veehouderij	Glastuinbouw
Water & Bodem	Beïnvloeding van bodem-structuur en geomorfologie	Relevant Bij uitbreiding van stallen	Relevant Bij uitbreiding glasopstand
	Beïnvloeding van het grond- en oppervlaktewatersysteem	Niet relevant Uitgangspunt is waterneutraal bouwen	Relevant Verhardingen, bouwblokken, grond-waterafhankelijke systemen (gietwater)
	Beïnvloeding van de bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	Niet relevant Vanwege vergunningeisen als vloeistofdichte vloeren geen effect	Relevant Gebruik meststoffen en pesticiden in combinatie met uitspoeling
Natuur	Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden en overige natuur	Relevant Stalemissies dragen bij aan ammoniak- en stikstofdepositie	Relevant WKK-installaties dragen bij aan NO _x -depositie
	Soortbescherming Flora- en faunawet	Niet relevant Informatieplicht schuift door naar meer concrete initiatieven	Niet relevant Informatieplicht schuift door naar meer concrete initiatieven
	Barrièrewerking en ruimtebeslag	Niet relevant Uitbreiding van IV is beperkt tot bestaande bouwblokken	Relevant Ruimtebeslag en barrières door bouwvlakken
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Landschappelijke en cultuurhistorische patronen, objecten en elementen	Relevant Invloed van verstening/bouwmassa	Relevant Invloed van verglazing, bouwmassa, plastificering
	Beïnvloeding van de archeologische waarden	Relevant Aanleg funderingen en mestkelders	Relevant Fundering, bergbassins, verhardingen
Milieuhygiëne	Geurhinder	Relevant Stalemissies leveren bijdrage aan geurhinder	Niet relevant Glastuinbouw resulteert nauwelijks in waarneembare geurhinder
	Fijn stof	Relevant Emissies uit vrachtverkeer en (pluim)veehouderij	Relevant Emissies uit vrachtverkeer
	Lichthinder	Niet relevant Licht treedt nauwelijks naar buiten	Relevant Bij assimilatiebelichting
	Geluidshinder (bij gevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden)	Relevant Vanwege geluidsemisatie van ventilatiesystemen	Relevant Vanwege geluidsemisatie door wkk-installaties en ventilatoren
Verkeer	Verkeersafwikkeling	Relevant Vrachtverkeer op plattelandswegen	Relevant Vrachtverkeer op plattelandswegen
	Verkeersveiligheid	Relevant Effect op andere weggebruikers	Relevant Effect op andere weggebruikers
Leefmilieu	Volksgezondheid	Relevant Vanwege zoönosen en fijn stof	Relevant Vanwege gebruik bestrijdingsmiddelen
	Recreatief medegebruik	Relevant Aantrekkelijkheid buitengebied	Relevant Aantrekkelijkheid buitengebied
	Woongenot (geluid en geur worden separaat behandeld)	Relevant Beleving woonsituatie	Relevant Beleving woonsituatie
Duurzaamheid en klimaat	Efficiëntere bedrijfsvoering	Relevant Toepassen van energiezuinige technieken, synergie-voordeel	Relevant Toepassen van energiezuinige technieken, synergie-voordeel
	CO ₂ -uitstoot	Relevant CO ₂ -uitstoot door bedrijfsvoering	Relevant CO ₂ -uitstoot door bedrijfsvoering

4.4

WIJZE VAN EFFECTBEOORDELING

De effecten zullen waar relevant in het MER kwantitatief in beeld worden gebracht, dus door berekeningen en modelleringen. Een aantal effecten komt kwalitatief in beeld, met andere woorden op grond van expert judgement. De gegevens hiervoor zullen ontleend worden aan algemeen beschikbare kaartinformatie en informatie uit de literatuur, kengetallen e.d.

De effectbeoordeling zal navolgbaar en voor referentie én varianten op gelijke wijze plaatsvinden. Om een overzichtelijke presentatie te verkrijgen, zal de beoordeling uitmonden in een effectscore per criterium als volgt.

Afbeelding 5

Tabel effectscores

Score	Toelichting
++	zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
+	positief ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	neutraal
0/-	licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
-	negatief ten opzichte van de referentiesituatie
--	sterk negatief ten opzichte van de referentiesituatie

Waar relevant zal het MER ingaan op de mogelijkheden om (ongewenste) negatieve effecten te mitigeren (verzachten) of te compenseren. Tevens gaat het MER in op eventuele leemten in kennis en of deze van invloed zijn op de besluitvorming over het Bestemmingsplan Buitengebied.

4.5

DOORWERKING MER IN BESTEMMINGSPLAN

Een MER heeft vooral meerwaarde als de resultaten ook daadwerkelijk bijdragen aan de besluitvorming over het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld eventuele (detail)aanpassingen, het stellen van randvoorwaarden aan ontwikkelingen of het beter onderbouwen van keuzen die gemaakt worden.

Na de toetsing van het MER volgt dan ook een notitie ten behoeve van het (ontwerp) bestemmingsplan. Hierin zullen de high lights uit het MER en de voorttoets/ Passende Beoordeling – voor zover planologisch relevant – overzichtelijk op een rij worden gezet. Het MER geeft ook een aanzet voor het evaluatieprogramma. Dit in de vorm van een separate notitie of als onderdeel (hoofdstuk) van het bestemmingsplan.

BIJLAGE 1

Literatuur

Gemeente Etten-Leur, 13 juli 2010: *Milieuvisie 2010-2020*

Gemeente Etten-Leur, 2010: *Raadsprogramma 2010-2014: Sturen met tegenwind*

Gemeente Etten-Leur, september 2009: *Ontwerp-Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied*

Gemeente Etten-Leur, 19 oktober 2009: *Presentatie Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied*

Gemeente Etten-Leur, 4 november 2008: *Raadsbesluit over Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur*

Gemeente Etten-Leur, 23 mei 2005: *Etten-Leur in bloei, Structuurvisie plus 2020*

ZLTO-advies, april 2008: *Gebiedsvisie Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur*

www.etten-leur.nl: onder de knop Wonen&Leven > Ruimtelijke plannen is veel informatie te vinden over planologie in de gemeente

www.statline.cbs.nl: met een interactieve tool zijn selecties te maken van de landbouwgegevens

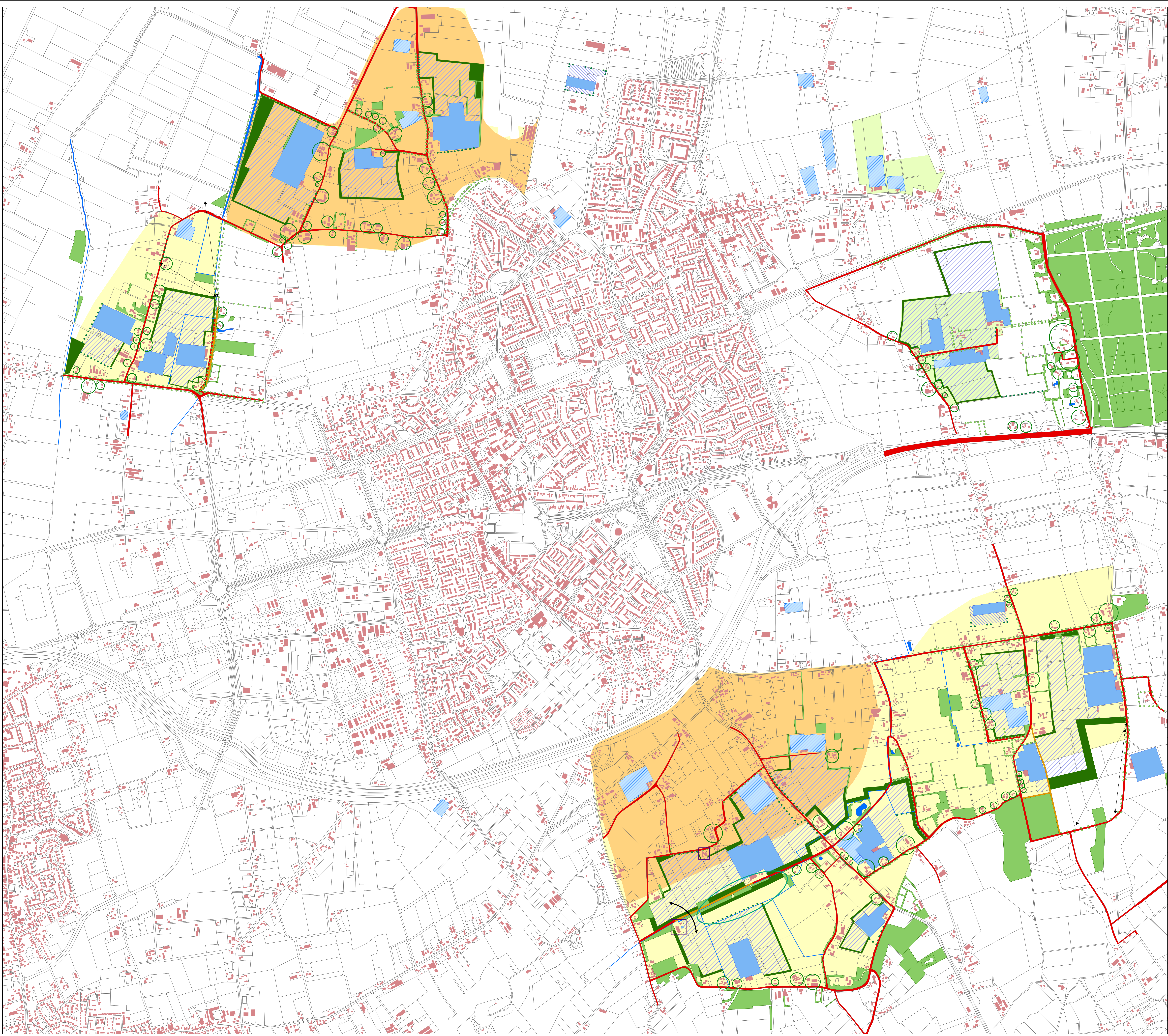
BIJLAGE 2

Kaart glastuinbouw

Herstructurering Glastuinbouw Etten-Leur

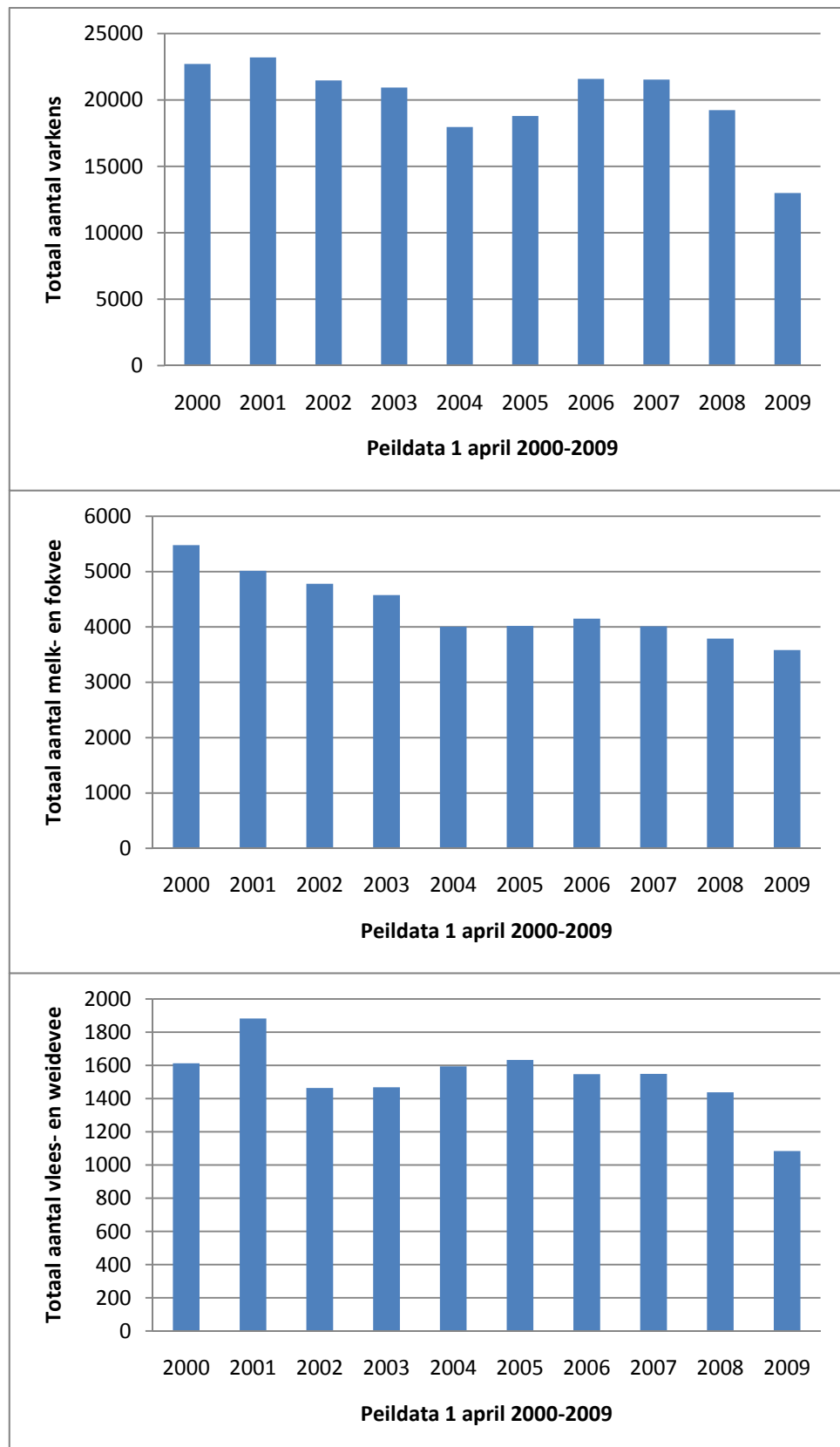
Overzichtskaart wensbeeld

- Bestaand groen en natuurlijke inpassing**
 - Bestaande bomen(rij)
 - Inpassing met bomen en haagbeplanting
 - Groene erven
 - Bestaande bossen en groenstroken
 - Natuurlijke inpassing (indicatief weergegeven)
- Water en infrastructuur**
 - Oppervlaktewater
 - Waterlopen
 - Waterberging in combinatie met natuurontwikkeling
 - Halfverharde of zandwegen
 - Verharde wegen
- Bestaande bedrijven en uitbreidingswensen**
 - Lid glastuinbouwvereniging
 - Geen lid glastuinbouwvereniging
 - Lid glastuinbouwvereniging (omschakelen)
 - Solitaire glastuinbouwbedrijven met uitbreidingswens tot maximaal 3 ha
 - Zoekgebieden voor uitbreidingswensen
 - Meerdere ontwikkelingsmogelijkheden
 - Behoud van de zichtlijnen
- Beleid**
 - Vestigingsgebieden Gebiedsplan
 - Doorgroeigebieden Gebiedsplan
 - Vestigingsgebieden Uitwerkingsplan
- Ondergrond**
 - Bebouwing
 - Topografische ondergrond

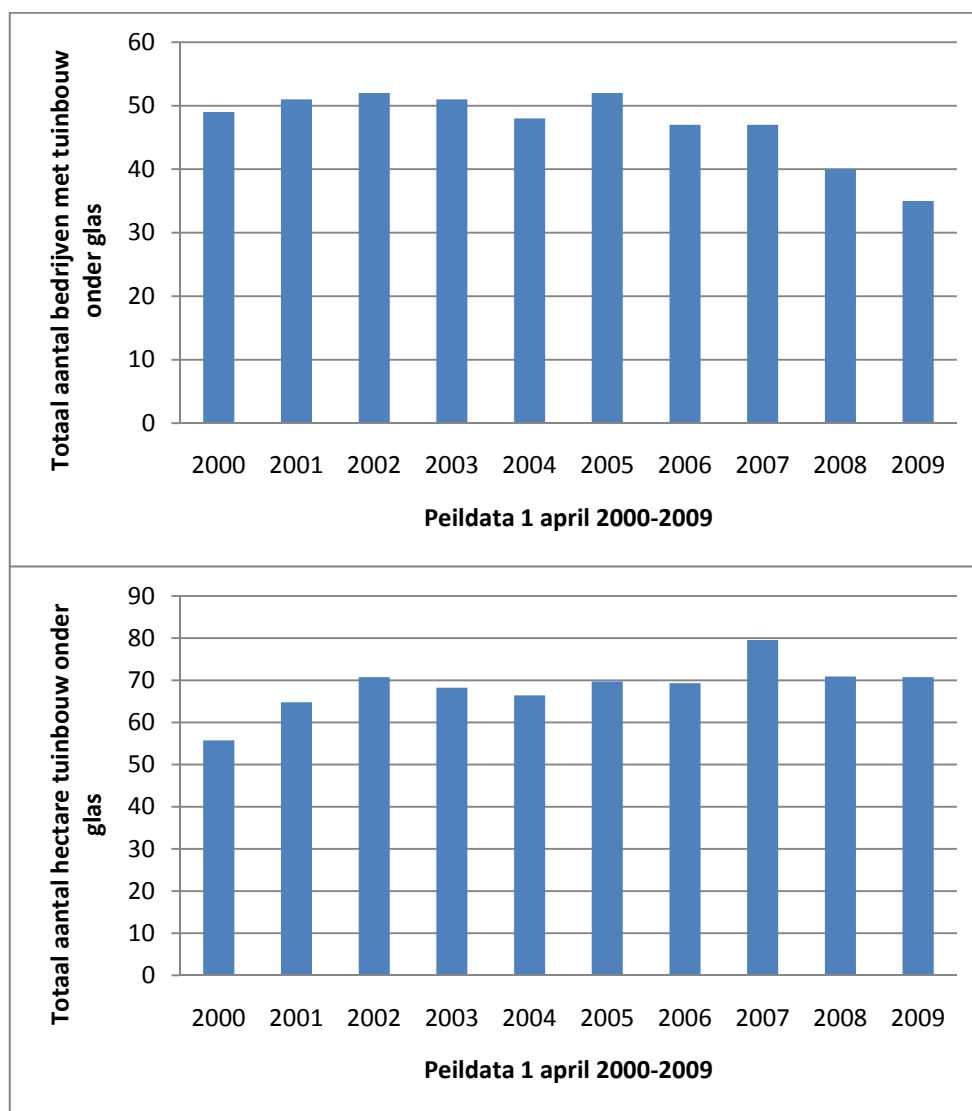
BIJLAGE 3

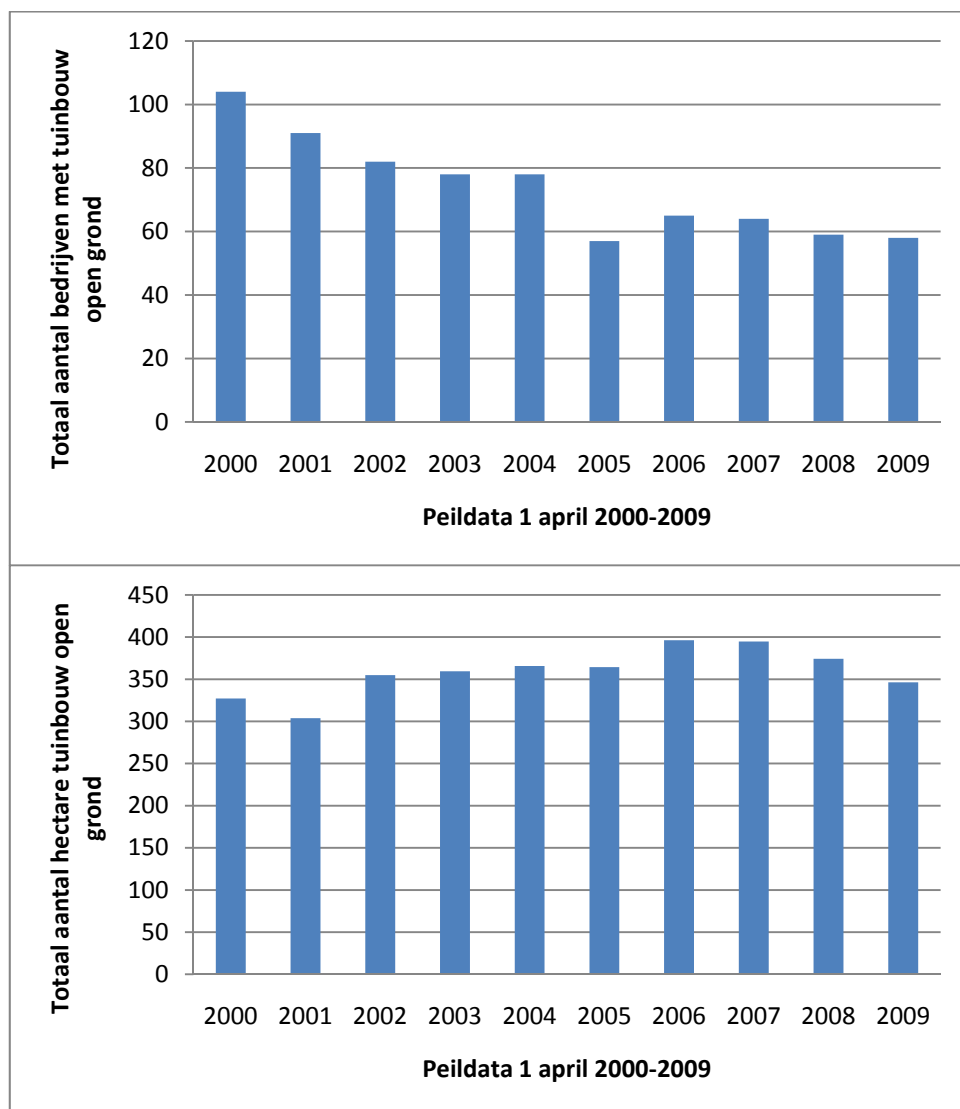
Trendmatige ontwikkeling veehouderij

BIJLAGE 4

Trendmatige ontwikkeling tuinbouw

Colofon

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU VOOR HET MER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED ETTEN-LEUR

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE ETTEN-LEUR

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

ir. F.D. Dotinga
Jordy Houkes

GECONTROLEERD DOOR:

Koen Albers

VRIJGEGEVEN DOOR:

Frans Dotinga

16 maart 2011

075405136.0.1

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister 9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens
uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke
toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document
worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door
middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.